

2023/2024

**ZESPÓŁ SZKOLNO-PRZEDSZKOLNY NR 3
SZKOŁA PODSTAWOWA NR 13 IM. ŚW.
JANA KANTEGO
W RZESZOWIE**

**PROGRAM
WYCHOWAWCZO-
PROFILAKTYCZNY**

Wrzesień 2023

SPIS TREŚCI

Preambula.....	4
WIZJA SZKOŁY	4
MISJA SZKOŁY	5
SYLWETKA ABSOLWENTA	7
CEREMONIAŁ I TRADYCJE SZKOŁY	8
CELE OGÓLNE	9
STRUKTURA ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH	15
SZCZEGÓŁOWE CELE WYCHOWAWCZE	21
CZYNNIKI CHRONIĄCE I CZYNNIKI RYZYKA W SZKOLE	22
PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH	25
EWALUACJA.....	31

Podstawa prawna:

1. Ustawa z 14.12.2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm.)
2. Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 984 ze zm.)
3. Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2022 r. poz. 2230).
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18.08.2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 1449)
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 9.08.2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1309)
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14.02.2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 356 ze zm.)
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31.02.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1604)
8. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20.11.1989 r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526)
9. Ustawa z 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.)
10. Ustawa z 29.06.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.)
11. Ustawa z 9.11.1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 276) 13. Ustawa z 29.06.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249)
12. Ustawa z 19.08.1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685 ze zm.)
13. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 zezm.)
14. Kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2023/2024
15. Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z 13 lipca 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz. U. z 2023 r. po 1367)- zmiana w zakresie art.13 (dot. Modyfikacji programu wychowawczo-profilaktycznego)
16. Statut szkoły

*„Podaj mi swoją dłoń,
zmierzamy w tym samym kierunku.
Drogowskazem jest:
prawda, miłość, piękno i dobro.”*

PREAMBUŁA

Program wychowawczo-profilaktyczny tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia opisane w podstawie programowej. Określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników ryzyka i chroniących, oraz rozpoznania problemów uczniów w sferze emocjonalnej, społecznej poznawczej i fizycznej po powrocie do szkoły. Uwzględniono również kierunki realizacji polityki oświatowej państwa, wytyczne MEiN, wnioski z nadzoru pedagogicznego za rok 2022/2023 i ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego. Program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany po uprzednim zdiagnozowaniu potrzeb uczniów, nauczycieli, oczekiwań rodziców. W sposób całościowy przedstawia treści i działania wychowawczo-profilaktyczne podejmowane w szkole i jest realizowany przez wszystkich nauczycieli.

WIZJA SZKOŁY

Nasza szkoła jest nowoczesną, przyjazną, innowacyjną placówką, przygotowującą uczniów do kontynuowania nauki na kolejnym etapie edukacyjnym.

W ciągu całego roku szkolnego prowadzimy działania zmierzające do przeciwdziałania przemocy fizycznej i agresji słownej oraz uczące skutecznych sposobów komunikowania się i rozwiązywania konfliktów. Jesteśmy szkołą życzliwą dla uczniów. Kształcimy i wychowujemy uczniów odpowiedzialnych za siebie i innych członków społeczności szkolnej. Pragniemy

wyposażyc ich w taką wiedzę, umiejętności i kompetencje, aby w przyszłości stali się świadomymi, kreatywnymi i wrażliwymi członkami społeczności, w której funkcjonują. Chcemy, aby jak najlepiej wykorzystywali własny potencjał intelektualny i potrafili dostosowywać się do zmieniających się realiów współczesnego świata i cywilizacji, ucząc się przez całe życie. Wysoki priorytet ma profilaktyka i działania pomocowe na rzecz wsparcia psychologicznego uczniów.

Program wychowawczy ukierunkowany jest na ucznia, jego potrzeby, umożliwiając mu wszechstronny rozwój. Uczniowie naszej szkoły wyrosną na ludzi mających poczucie własnej wartości i odpowiedzialności za własne zachowanie. Wykorzystujemy najnowsze zdobycze techniki informacyjnej i informatycznej, stosujemy nowoczesne metody nauczania i wychowania, aby uczeń mógł rozwijać swoje zainteresowania, umiejętności, zdolności i pasje.

Do głównych celów wychowawczych naszej szkoły należy tworzenie klimatu, który sprzyja wszechstronnemu rozwojowi ucznia w bezpiecznej i przyjaznej szkole. Pragniemy nauczyć młodych ludzi lepszego rozumienia świata i samego siebie, lepszego sterowania własnym życiem tak, aby było ono duchowo bogate, godne i wierne wartościom uniwersalnym. Rozwijać będziemy: uczciwość, rzetelność, prawdomówność, wrażliwość, sprawiedliwość, pracowitość, samodoskonalenie. Cechy te będą fundamentem, na którym młody człowiek mógłby zbudować swoje życie osobiste i społeczne.

MISJA SZKOŁY

Jesteśmy szkołą życzliwą dla uczniów. Kształcimy i wychowujemy uczniów odpowiedzialnych za siebie i innych członków społeczności szkolnej.

Pragniemy nauczyć młodych ludzi lepszego rozumienia świata i samego siebie, świadomego kierowania własnym życiem tak, aby było ono duchowo bogate, godne i wierne wartościom uniwersalnym. Wspieramy rodziny w procesie wychowania i rozwoju. Stwarzamy optymalne warunki zapewniające wszechstronny rozwój ucznia w bezpiecznej i przyjaznej szkole. Przygotowujemy do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, uczymy czerpać z dóbr kultury.

Wartości uznane za priorytetowe przez społeczność szkolną:

- patriotyzm
- życzliwość
- odpowiedzialność

- uczciwość
- sprawiedliwość
- empatia
- tolerancja
- kultura osobista
- przyjaźń
- wolność
- zrozumienie
- szacunek do przyrody i środowiska naturalnego

Wciąż wysoki priorytet ma profilaktyka i działania pomocowe na rzecz wsparcia psychicznego uczniów. Odroczone w czasie, ale wciąż obecne psychologiczne skutki epidemii COVID-19, spotęgowane nowym zagrożeniem wywołanym wojną na Ukrainie, stanowią nadal duże zagrożenie dla psychicznego dobrostanu uczniów.

Kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2023/2024 ustalone przez ministra edukacji wpisują się w takie ujęcie misji szkoły – w szczególności następujące z nich:

- ❖ Wspomaganie wychowawczej roli rodziny poprzez pomoc w kształtowaniu u wychowanków i uczniów stałych sprawności w czynieniu dobra, rzetelną diagnozę potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży, realizację adekwatnego programu wychowawczo-profilaktycznego oraz zajęć wychowania do życia w rodzinie.
- ❖ Doskonalenie kompetencji nauczycieli w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego.
- ❖ Podnoszenie jakości wsparcia dla dzieci, uczniów i rodzin udzielanego w systemie oświaty poprzez rozwijanie współpracy wewnątrz- i międzyszkolnej, a także z podmiotami działającymi w innych sektorach.
- ❖ Wspieranie nauczycieli w podejmowaniu inicjatyw/działań w zakresie zachęcania i wspierania uczniów do rozwijania ich aktywności fizycznej.
- ❖ Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie.

SYLWETKA ABSOLWENTA

Wychowujemy ucznia świadomego, odpowiedzialnego i posiadającego wiedzę i umiejętności konieczne do przyszłego funkcjonowania w rodzinie, społeczności lokalnej, narodowej.

- ❖ ma silne poczucie tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej, etnicznej,
- ❖ cechuje się otwartością wobec świata i innych ludzi, aktywnością w życiu społecznym oraz odpowiedzialnością za zbiorowość,
- ❖ planuje swoją pracę, jest samodzielny, dociekliwy, kreatywny, innowacyjny, przedsiębiorczy,
- ❖ rozpoznaje własne predyspozycje, rozumie wartość nauki, określa drogę dalszej edukacji,
- ❖ potrafi świadomie i samodzielnie korzystać z różnych źródeł informacji, potrafi selekcjonować i porządkować zdobyte wiadomości,
- ❖ posiada umiejętność krytycznego i logicznego myślenia, rozumowania, argumentowania i wnioskowania,
- ❖ krytycznie i bezpiecznie korzysta z mediów społecznych, korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne,
- ❖ szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy, nabywa stałe sprawności w czynieniu dobra,
- ❖ uczestniczy w życiu kulturalnym szkoły, jest aktywny społecznie, angażuje się w wolontariat,
- ❖ zna zasady ochrony zdrowia psychicznego (w tym w sytuacji kryzysowej wywołanej m.in. zagrożeniem epidemicznym, przymusową migracją, zagrożeniem militarnym, zagrożeniem ekologicznym) oraz czynniki chroniące przed zagrożeniami wynikającymi m.in. z długotrwałej izolacji społecznej, permanentnego stresu, wszechobecnego przeciążenia informacyjnego, zderzenia z odmiennością kulturową),
- ❖ rozumie związki między pogorszeniem się stanu zdrowia psychicznego a podejmowaniem zachowań ryzykownych i problemów z tym związanych (np. stosowanie substancji psychoaktywnych, przemoc, konflikty z prawem),

- ❖ jest wyposażony w umiejętności społeczne, takie jak komunikacja i praca w grupie (w tym w środowisku wirtualnym), potrafi rozwiązywać konflikty, także z wykorzystaniem technik mediacyjnych,
- ❖ posiada kompetencje cyfrowe oraz kluczowe,
- ❖ prowadzi zdrowy styl życia, bezpieczny dla zdrowia własnego i innych: prawidłowo się odżywia, jest aktywny fizycznie, zna zagrożenia wynikające ze stosowania używek i świadomie z nich rezygnuje,
- ❖ szanuje środowisko przyrodnicze, chroni je i żyje ekologicznie.

CEREMONIAŁ I TRADYCJE SZKOŁY

Ceremoniał i tradycje to stałe imprezy szkolne wpisane w szkolny kalendarz, budujące klimatszkoły, kształtujące postawy, tradycje, korzenie na tle środowiska lokalnego.

Symbole szkoły

Sztandar szkoły

Hymn szkoły

Logo szkoły

Ceremoniał szkoły

1. Hymn narodowy
2. Hymn szkoły
3. Poczet sztandarowy:
 - a. powołanie pocztu sztandarowego,
 - b. insygnia pocztu sztandarowego,
 - c. zasady funkcjonowania pocztu sztandarowego,
 - d. udział w uroczystościach:
 - szkolnych wg. Kalendarza szkolnego
 - rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego
 - Święto Szkoły
 - Święto Niepodległości
 - Święto Konstytucji 3 Maja
 - ślubowanie klas pierwszych
 - uroczyste zakończenie roku szkolnego
 - pozaszkolnych

- uroczystości organizowane przez jednostki samorządowe
- uroczystości religijne i patriotyczne organizowane przez inne podmioty

4. Ślubowanie:

- złożenie przysięgi (pierwszoklasisty, pocztu sztandarowego).

5. Święto szkoły:

- udział w mszy św.
- udział w uroczystym apelu

Tradycje szkolne

- Historyczne (Dzień Patrona Szkoły)
- Religijne (jasełka, Niedziela Palmowa)
- Kalendarzowe (Dzień Edukacji Narodowej, andrzejki, walentynki, Dzień Wiosny, Dzień Ziemi, Dzień Dziecka, Uroczyste Zakończenie Roku Szkolnego - wręczenie „Szczęśliwych Trzynastek”)
- Rodzinne (Dzień Matki, Dzień Ojca, Dzień Babci, Dzień Dziadka, Piknik Rodzinny)
- Ślubowanie
- Imprezy sportowe wg kalendarz szkolnego
- Konkursy przedmiotowe wg kalendarz szkolnego

CELE OGÓLNE

Działalność wychowawcza w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowanie zachowań prozdrowotnych
- 2) psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej, poszerzanie kompetencji i świadomości znaczenia wsparcia w sytuacji kryzysowej osób z najbliższego otoczenia uczniów
- 3) społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania

wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych, kreowanie postaw pro społecznych w sytuacji kryzysowej

4) aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia, rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej w sytuacjach kryzysowych zagrażających całemu społeczeństwu.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- 1) współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
- 2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
- 3) współpracę z rodzicami/opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
- 4) wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- 5) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami,
- 6) kształtowanie u uczniów postawy akceptacji i ciekawości poznawczej wobec różnic kulturowych prezentowanych przez uczniów – cudzoziemców,
- 7) doskonalenie kompetencji nauczycieli w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym,
- 8) doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów,
- 9) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
- 10) kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
- 11) przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,

12)wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych

13)wyszkolenie u uczniów, nauczycieli i rodziców postrzegania sytuacji kryzysowych jako szansy na „zmianę” mogącą przynieść trwałe wartości, np. umiejętność zapobiegania bezradności będącej początkiem pogorszenia kondycji psychicznej człowieka i jej negatywnych skutków

14)wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie,

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

1) poszerzenie wiedzy rodziców/opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,

2) rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,

3) doskonalenie kompetencji nauczycieli, wychowawców, rodziców w zakresie profilaktyki oraz rozpoznawania wczesnych symptomów depresji u dzieci i starszej młodzieży,

4) kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,

5) prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,

6) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego,

7)poszerzanie wiedzy uczniów, nauczycieli, rodziców na temat wpływu sytuacji kryzysowej (np. wywołanej zagrożeniem epidemiologicznym, militarnym, ekologicznym, zaburzonymi relacjami rodzinnymi) na funkcjonowanie każdego człowieka oraz możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza szkołą,

8)kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,

9)poszerzanie wiedzy uczniów na temat metod zapobiegania epidemiom, przeciwdziałania chorobom cywilizacyjnym, wyczerpaniu nerwowemu, wykluczeniu społecznemu,

10)poszerzanie wiedzy uczniów na temat konsekwencji nadużywania multimediów (uzależnienie cyfrowe),

11)doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki uzależnienia od multimediów.

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych uczniów, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, wpływu niskiego poziomu kondycji psychicznej na funkcjonowanie w życiu, skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

1) dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom/ opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych, a także działań podejmowanych na rzecz kompensowania negatywnych skutków przedłużającej się epidemii,

2) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,

3) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów, ich rodziców /opiekunów w przypadku obniżonej kondycji psychicznej, depresji, innych problemów psychologicznych i psychiatrycznych,

4)udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku obniżonej kondycji psychicznej, depresji, innych problemów psychologicznych i psychiatrycznych, jako skutków sytuacji traumatycznych i kryzysowych (np. działania wojenne na Ukrainie),

5) informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią oraz uzależnieniami od innych środków zmieniających świadomość,

6) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku uzależnienia cyfrowego (np. możliwość udziału w Pilotażowym Programie skierowanym do dzieci i młodzieży uzależnionych od nowych technologii cyfrowych, rekomendowanym przez NFZ i Ministerstwo Zdrowia),

7) udostępnienie informacji o możliwościach różnorodnego wsparcia uczniów z Ukrainy.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

1) wspieranie wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,

2) wspieranie uczniów, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych,

3) wspieranie uczniów, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane, jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia,

4) wspieranie uczniów, u których rozpoznano objawy depresji lub obniżenia kondycji psychicznej, a także prowadzenie działań profilaktycznych wobec wszystkich uczniów szkoły.

5) wspieranie uczniów i wychowanków, u których zaobserwowano uzależnienie od technologii cyfrowych, a także prowadzenie działań profilaktycznych wobec wszystkich uczniów szkoły (np. przekierowywanie ich uwagi na rozwój indywidualnych zainteresowań oraz angażowanie uczniów do aktywności w różnych dziedzinach).

Działania te obejmują w szczególności:

1) realizowanie wśród uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych,

- 2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
- 3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
- 4) poszerzenie kompetencji osób oddziałujących na uczniów (nauczycieli, rodziców, wychowawców, specjalistów) w zakresie wczesnego rozpoznawania objawów depresji,
- 5) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów zachowań ryzykownych,
- 6) poszerzenie kompetencji osób oddziałujących na uczniów (nauczycieli, rodziców, wychowawców, specjalistów) w zakresie wczesnego rozpoznawania objawów depresji, objawów uzależnienia od technologii cyfrowych, objawów chorób cywilizacyjnych (np. nadwaga, brak aktywności fizycznej)

W bieżącym roku szkolnym najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- ❖ wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- ❖ wzbudzanie poczucia przynależności do grupy,
- ❖ odbudowanie i umacnianie u uczniów prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej w szkole, klasie (reintegracja),
- ❖ rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- ❖ budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,
- ❖ przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
- ❖ kształtowanie postaw ukierunkowanych na dobro, prawdę i piękno, rozwijających podejmowanie odpowiedzialnych decyzji
- ❖ rozwijanie postaw społecznych sprzyjające niwelowaniu zachowań agresywnych i konfliktów uczniowskich (tolerancja, życzliwość, empatia i przyjaźń)

Zadania profilaktyczne programu to:

- ❖ zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
- ❖ promowanie zdrowego stylu życia,
- ❖ kształtowanie nawyków prozdrowotnych,

- ❖ rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu i narkotyków),
- ❖ eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej,
- ❖ eliminowanie niebezpieczeństwa związanego z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji,
- ❖ uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem
- ❖ uczenie dbałości o zdrowie psychiczne oraz wzmacnianie poczucia oparcia w najbliższym środowisku (rodzina, nauczyciele, specjaliści) w sytuacjach trudnych.
- ❖ minimalizowanie negatywnych skutków sytuacji kryzysowej wywołanej działaniami wojennymi na terenie Ukrainy, w jakiej znaleźli się uczniowie przybyli z tego państwa.
- ❖ podnoszenie jakości edukacji poprzez uwzględnienie zróżnicowanych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz pomoc psychologiczno- pedagogiczną, z uwzględnieniem uczniów obcojęzycznych, w tym uczniów z Ukrainy

STRUKTURA ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH

1. Dyrektor szkoły:

- ❖ stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- ❖ sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- ❖ inspirowanie nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- ❖ stwarza warunki do działania w szkole: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- ❖ współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem szkolnym, oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- ❖ czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,

- ❖ nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- ❖ motywuje nauczycieli i specjalistów do opracowania modelu wsparcia i pomocy uczniom przeżywającym trudności psychiczne,
- ❖ stwarza warunki do poszukiwania optymalnych rozwiązań w zakresie budowania systemu działań wspierających kondycję psychiczną uczniów,
- ❖ inspiruje wszystkie grupy społeczności szkolnej do budowania dobrych wzajemnych relacji w środowisku szkolnym, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia,
- ❖ dostosowuje ofertę zajęć pozalekcyjnych do oczekiwań uczniów w celu stworzenia warunków do realizacji pasji, udziału z zajęciach sportowych, kontaktu z przyrodą, a także kontaktu bezpośredniego uczniów ze sobą, z zachowaniem zasad sanitarnych,
- ❖ dokonuje analizy obciążeń nauczycieli, wychowawców i pedagogów czynnościami formalnymi (np. prowadzeniem dokumentacji uzupełniającej, sprawozdań), w miarę możliwości redukuje ich ilość, analizuje dotychczasowe procedury i regulaminy, aby odciążyć kadrę na rzecz tworzenia warunków do nawiązywania indywidualnych relacji z uczniami i klasami
- ❖ czuwa nad wykorzystaniem lekcji wychowawczych do budowania systemu wsparcia psychicznego uczniów
- ❖ czuwa nad intensyfikowaniem współpracy nauczycieli i wychowawców z pedagogiem szkolnym oraz pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- ❖ czuwa nad wykonywaniem zadań przez specjalistów szkoły – pedagogów, psychologów, logopedów, którzy powinni aktywnie włączać się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służyć doradztwem dla nauczycieli, wspierać ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych,
- ❖ inicjuje utworzenie systemu wsparcia nauczycieli, wychowawców, innych psychologów czy pedagogów, którym trudno jest wspierać uczniów z uwagi na to, że sami przeżywają stan silnego przygnębienia epidemią, przemęczenia lub przechodzą inny kryzys psychiczny
- ❖ nadzoruje realizację Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

2. Rada pedagogiczna:

- ❖ uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych, w tym w zakresie działań wspierających kondycję psychiczną uczniów po okresie długotrwałej nauki zdalnej i izolacji od bezpośrednich kontaktów z rówieśnikami,
- ❖ dostosowuje wymagania związane z realizacją podstawy programowej do zmniejszonej efektywności kształcenia wynikającej z osłabionej kondycji psychicznej uczniów oraz niższej efektywności zdalnego nauczania
- ❖ dokonuje wyboru programów profilaktycznych wspierających uczniów psychicznie i uczących umiejętności radzenia sobie z wyzwaniami czasu epidemii oraz adaptacji do zmieniających się warunków nauki,
- ❖ opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą rodziców,
- ❖ opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, a także depresją,
- ❖ uczestniczy w realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- ❖ uczestniczy w ewaluacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

3. Nauczyciele:

- ❖ współpracują z wychowawcami klas, innymi nauczycielami, pedagogiem, psychologiem, innymi specjalistami w zakresie realizacji zadań wychowawczych i profilaktycznych, uczestniczą w realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- ❖ reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- ❖ reagują na przejawy depresji, agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- ❖ przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, a także depresją i innymi negatywnymi skutkami epidemii COVID-19,
- ❖ zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego wspomagania,
- ❖ kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- ❖ rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- ❖ wspierają zainteresowania, pasje i rozwój osobowy ucznia,

4. Wychowawcy klas:

- ❖ diagnozują sytuację wychowawczą w klasie, zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego wspomagania,
- ❖ rozpoznają potrzeby uczniów w zakresie ochrony zdrowia psychicznego
- ❖ rozpoznają indywidualne potrzeby rozwojowe uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych,
- ❖ na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- ❖ przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- ❖ zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- ❖ są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- ❖ współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- ❖ wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- ❖ rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- ❖ dbają o dobre relacje uczniów w klasie, utrzymywanie kontaktów rówieśniczych, rozwijanie wzajemnej pomocy i współpracy grupowej,
- ❖ podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- ❖ współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz młodzieży,
- ❖ podejmują działania w zakresie poszerzania własnych kompetencji wychowawczych.

5. Zespół wychowawców:

- ❖ opracowuje projekty procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, zasad współpracy z instytucjami i osobami działającymi na rzecz uczniów, propozycje modyfikacji zasady usprawiedliwiania nieobecności, karania, nagradzania, wystawiania ocen zachowania i innych,

- ❖ analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze, promuje metodę pozytywnego dyscyplinowania uczniów,
- ❖ ustala potrzeby w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych nauczycieli, w tym rozpoczynających pracę w roli wychowawcy,
- ❖ przygotowuje analizy i sprawozdania w zakresie działalności wychowawczej i profilaktycznej szkoły,
- ❖ uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,

6. Pedagog, pedagog specjalny i psycholog szkolny

- ❖ rozpoznaje indywidualne potrzeby uczniów oraz analizuje przyczyny niepowodzeń szkolnych,
- ❖ analizuje wyniki nauczania, klasyfikacji oraz frekwencję w celu ustalenia przyczyn niepowodzeń szkolnych,
- ❖ określa formy i sposoby udzielania uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, odpowiednio do rozpoznanych potrzeb,
- ❖ organizuje i prowadzi różne formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów, rodziców i nauczycieli,
- ❖ podejmuje działania profilaktyczno-wychowawcze wynikające z Programu Wychowawczo-Profilaktycznego w stosunku do uczniów, uczniów z udziałem rodziców i nauczycieli,
- ❖ wspiera działania opiekuńczo-wychowawcze nauczycieli, wynikające z Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- ❖ diagnozuje oczekiwania uczniów i rodziców w zakresie profilaktyki,
- ❖ prowadzi badania wskazujące czynniki ryzyka,
- ❖ koordynuje działania ewaluacyjne Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły,
- ❖ kieruje uczniów z poważniejszymi problemami do specjalistycznych placówek, z którymi współpracuje
- ❖ zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach.
- ❖ pomagają wychowawcom, nauczycielom oraz uczniom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych,
- ❖ organizują pogadanki i prelekcje dla nauczycieli, rodziców i uczniów,
- ❖ prowadzą zajęcia dodatkowe wynikające ze zgłaszanych potrzeb,

- ❖ współpracują z instytucjami wspierającymi szkołę w oddziaływaniach wychowawczo-profilaktycznych tj. Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Sąd Rodzinny.

8. Rodzice:

Priorytet w wychowaniu młodego człowieka ma dom rodzinny. Tu przede wszystkim kształtuje się jego charakter, dziedziczone są doświadczenia, przekazywany jest system wartości. Rodzice mają prawo decydować o całym procesie wychowania dziecka. Spośród zasad współpracy z rodzicami istotną rolę odgrywa obieg informacji, posługiwanie się TIK.

Problemy wychowawcze mogą być zgłaszane na zebraniach klasowych, w rozmowach indywidualnych z wychowawcą, pedagogiem szkolnym, pedagogami specjalnymi oraz Dyrekcją Szkoły z wykorzystaniem elementów edukacji cyfrowej.

Szkoła stara się budować zaufanie i współpracę z rodzicami poprzez:

- ❖ konsultowanie i zapoznanie rodziców z programem wychowawczo-profilaktycznym;
- ❖ dokładne precyzowanie stawianych uczniom wymagań, dotyczących pożądanych przez szkołę zachowań;
- ❖ rzetelne egzekwowanie powyższych wymagań;
- ❖ regularny kontakt nauczycieli z rodzicami (wywiadówki, zebrania, dni otwarte, indywidualne spotkania, wspólne imprezy, szkolenia);
- ❖ współdecydowanie o środkach finansowych gromadzonych przez rodziców, zajęciach dodatkowych dla uczniów, formach pomocy uczniom najbardziej potrzebującym,
- ❖ włączenie rodziców do pomocy przy realizacji działań wychowawczych.

Obowiązki rodziców:

Rodzice mając obowiązek zapewnienia dziecku godnych warunków życia i nauki:

- ❖ współpracują z nauczycielami w działaniach ukierunkowanych na dobro dziecka;
- ❖ starają się być autorytetami, doradcami, przewodnikami;
- ❖ wychowują dziecko w duchu tolerancji i szacunku w stosunku do rówieśników i dorosłych;
- ❖ wpajają poszanowanie mienia publicznego, otaczającej przyrody i dóbr kultury;
- ❖ systematycznie spotykają się z nauczycielami;
- ❖ współorganizują imprezy klasowe i szkolne;
- ❖ aktywnie uczestniczą w rozwiązywaniu problemów własnej klasy i szkoły;
- ❖ kształtują właściwy wizerunek szkoły i nauczyciela;
- ❖ Rada Rodziców – uchwała w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Program Wychowawczo-Profilaktyczny.

Szczegółowe zasady współpracy szkoły z rodzicami określa Statut szkoły. Współpracy tej również powinny służyć opinie Rady Rodziców przedstawione Dyrektorowi szkoły.

9. Samorząd szkolny:

- ❖ jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- ❖ uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- ❖ uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- ❖ współpracuje z Zespołem Wychowawczym i Radą Pedagogiczną,
- ❖ prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- ❖ reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- ❖ propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- ❖ dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- ❖ może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

SZCZEGÓŁOWE CELE WYCHOWAWCZE

Szczegółowe cele do pracy w danym roku szkolnym będą wynikały z diagnozy przeprowadzonej w szkole, w tym ewaluacji dotychczasowego programu wychowawczo-profilaktycznego, z uwzględnieniem wytycznych MEiN w zakresie ochrony zdrowia psychicznego uczniów. Odniesienie do poszczególnych sfer rozwoju pozwoli oddziaływać na rozwój uczniów w poszczególnych obszarach.

Obszar rozwoju intelektualnego:

1. Rozpoznanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów.
2. Zwiększenie udziału uczniów w zajęciach pozalekcyjnych.
3. Wszyscy uczniowie wymagający wsparcia uzyskają pomoc w odpowiedniej formie.
4. Poprawa frekwencji uczniów na zajęciach lekcyjnych.

Obszar rozwoju społecznego:

1. Integracja zespołów klasowych.
2. Reintegracja w klasach wyższych.
3. Rozumienie i respektowanie obowiązujących norm.

4. Rozwijanie postaw prospołecznych i działań w zakresie wolontariatu.

Obszar rozwoju fizycznego:

1. Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych.
2. Uświadamianie zależności pomiędzy odpowiednim stylem życia a zdrowiem.
3. Uczenie znajomości zasad ochrony zdrowia psychicznego, w tym w sytuacji kryzysowej oraz czynniki chroniące przed zagrożeniami wynikającymi z tych trudności.

Obszar rozwoju emocjonalnego:

1. Kształtowanie pozytywnego obrazu własnej osoby, wiary we własne możliwości
2. Prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych na temat umiejętności samooceny i rozpoznawania swoich predyspozycji.
3. Przeprowadzenie zajęć kształcących umiejętność rozpoznawania własnych emocji.

CZYNNIKI CHRONIĄCE I CZYNNIKI RYZYKA W SZKOLE

Liczne badania pokazują, że to czy i w jakim stopniu młody człowiek będzie narażony na ryzyko uzależnienia jest rezultatem oddziaływania bardzo złożonego kompleksu czynników: genetycznych, biologicznych, psychologicznych, społecznych, warunków ekonomicznych, a także rozmaitych sytuacji i wydarzeń życiowych. Niektóre cechy jednostki i jej środowiska sprzyjają powstawaniu zachowań ryzykownych, inne natomiast je hamują. W profilaktyce określa się je jako czynniki ryzyka i czynniki chroniące.

Narzędzia badawcze

Aby diagnoza była wiarygodna, do jej przeprowadzenia wykorzystano:

- ❖ ankietę/kwestionariusze dla uczniów, rodziców i nauczycieli
- ❖ rozmowy bieżące z nauczycielami, rodzicami i uczniami,
- ❖ obserwację sytuacji wychowawczej.

Czynniki ryzyka związane ze szkołą i środowiskiem rodzinnym ucznia to:

- trudności w budowaniu poprawnych relacji między uczniami, problemy w sferze relacji międzyludzkich;
- brak integracji z całym zespołem klasowym, incydenty wykluczania kolegi/koleżanki z grupy

- konflikty między uczniami, których niewłaściwe zachowanie oddziałuje na przebieg zajęć i ogólną atmosferę w klasie a także brak umiejętności radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych (niedostateczne kierowanie własnym zachowaniem, brak kontroli),
- sporadyczne incydenty używania papierosów, zwłaszcza e-papierosy
- brak zrozumienia zjawiska przemocy w aspekcie przemocy fizycznej i słownej oraz cyberprzemocy
- zbyt duże zaufanie innym w Internecie, przedstawianie się jako inna osoba niż w rzeczywistości
- problemy uczniów w obszarze zdrowia psychicznego, odczuwanie niepokoju, stresu
- niska kultura osobista uczniów (agresja słowna, wulgaryzmy, brak szacunku wobec siebie)
- niepowodzenia szkolne (trudności w uczeniu się wynikające z różnych przyczyn; obniżenie/spadek motywacji do nauki)
- nadmierna ilość czasu spędzanej przed komputerem, nieumiejętne korzystanie z portali społecznościowych,
- niskie kompetencje społeczne – problem z asertywnością, trudności z radzeniem sobie z problemami, problemy w relacjach rówieśniczych
- problemy w relacjach interpersonalnych na poziomie chłopcy- dziewczyny

Zaplanowane działania mają na celu minimalizowanie w/w zjawisk oraz zapobieganie ich powstawaniu.

Czynniki chroniące:

- silna więź emocjonalna z rodzicami,
- zainteresowanie nauką szkolną, odnoszenie sukcesów,
- posiadanie zainteresowań, zamiłowań, pasji,
- uwewnętrzniony szacunek do norm, wartości i autorytetów,
- wrażliwość społeczna,
- wiedza na temat skutków zagrożeń, wynikających z różnych zachowań ryzykownych,
- pełnienie ról aprobowanych społecznie,
- pozytywny klimat szkoły,
- utrzymanie pozycji wychowawcy jako osoby godnej zaufania
- okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć,
- zdecydowany brak akceptacji przez szkołę dla wszelkich przejawów przemocy,
- prospołecznie nastawiona grupa rówieśnicza, poczucie przynależności do grupy rówieśniczej

- oferowanie wsparcia i pomocy psychologicznej i pedagogicznej
- akceptująca i życzliwa postawa nauczycieli/pracowników wobec uczniów

Rekomendacje ujmują działania skierowane na zagadnienia, które w wynikach diagnozy stanowią czynniki ryzyka.

- ❖ Zwiększenie nacisku na wsparcie psychologiczne uczniów i rodziców
- ❖ Rozwijanie kompetencji społecznych
- ❖ Duże zapotrzebowanie uczniów na wsparcie, wzmocnienia pozytywne i zrozumienie ze strony wychowawców i nauczycieli
- ❖ Kontakty indywidualne z wychowawcą, pedagogiem/psychologiem, - zajęcia uczące jak poradzić sobie ze stresem, jak się zmotywować do czynnego udziału w życiu szkoły,
- ❖ Warsztaty klasowe nt. budowania dobrych relacji w klasie, radzenia sobie z konfliktami,
- ❖ Wspieranie uczniów w procesie edukacji i motywacji do nauki
- ❖ Wdrażanie tematów o integracji, przemocy, poprawnym zachowaniu oraz umiejętnościach rozwiązywania konfliktów, profilaktyce uzależnień
- ❖ Motywowanie i wspieranie poprzez indywidualne wsparcie psychologiczne
- ❖ Docenianie wkładu pracy uczniów, a nie jedynie efekt końcowy zwłaszcza w aspekcie przedmiotowym
- ❖ Prowadzenie zajęć w oparciu o nowe i aktywizujące metody nauczania-innowacje pedagogiczne
- ❖ Wspieranie uczniów z Ukrainy w aspekcie relacji z polskimi rówieśnikami
- ❖ Należy rozmawiać z uczniami i rodzicami na temat uzależnienia od komputera (gier, portali społecznościowych)
- ❖ Z uczniami należy przeprowadzić warsztaty na temat zachowań asertywnych, umiejętności odmawiania
- ❖ Prowadzenie zajęć integrujących zespół klasowy
- ❖ Należy budować u uczniów poczucie pewności siebie – zaufanie do własnych możliwości.
- ❖ Należy rozmawiać z uczniami na temat obowiązujących w szkole zasad/regulaminów, sprawdzić czy dzieci je znają i rozumieją oraz konsekwentnie ich przestrzegać.
- ❖ Zapewnienie uczniowi zaufanego miejsca, do którego może zgłosić się o pomoc

PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH

ZDROWIE- edukacja zdrowotna. Kształtowanie postaw: prozdrowotnych; odpowiedzialności za swoje działania i decyzje, wpływające na zdrowie; otwartości na poszukiwanie pomocy oraz porady w sytuacji, gdy zaczynają się trudności			
Zadania	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni	Termin realizacji
Diagnozowanie potrzeb i nawyków higienicznych uczniów, kształtowanie prawidłowych postaw prozdrowotnych, określanie ich wpływu na zdrowie w tym psychiczne.	- Badanie ankietowe wśród uczniów klas IV-VIII: -zdiagnozowanie występowania czynników ryzyka i czynników chroniących przed sięganiem po substancje psychoaktywne przez uczniów, -ocena występowania zjawiska agresji i konfliktów uczniowskich w szkole,	- wychowawcy - pedagog, -pedagog specjalny -psycholog	IX-VI 2022/2023
Zdrowie psychiczne, pozytywny klimat szkoły, poczucie bezpieczeństwa.	- realizacja zajęć niwelujących agresję i konflikty uczniowskie -poszerzanie wiedzy uczniów na temat wpływu sytuacji kryzysowej na funkcjonowanie w szkole oraz możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza szkołą -wspieranie uczniów, u których rozpoznano objawy depresji lub obniżenia kondycji psychicznej -odbudowanie i umacnianie u uczniów prawidłowych relacji w grupie klasowej, poczucia wspólnoty (reintegracja) -rozpoznanie potrzeb i zagrożeń uczniów z Ukrainy wynikających z ich sytuacji kryzysowej - udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formie konsultacji dla uczniów, rodziców, nauczycieli	wychowawcy, pedagog, pedagog specjalny psycholog Dyrekcja, nauczyciele, wychowawcy	cały rok szkolny

	- lekcje wychowawcze w klasach dot. promocji zdrowia psychicznego - opracowywanie i wdrażanie procedur podnoszących poziom bezpieczeństwa uczniów w szkole, - współpraca z instytucjami zewnętrznymi wspierającymi ucznia i rodzinę np. MOPS, sąd, policja, straż miejska - organizacja szkoleń dla rodziców z zakresu zdrowia psychicznego uczniów; -działania mające przeciwdziałać przemocy rówieśniczej, -lekcje dotyczące cyberbullingu		
Dbłość o zdrowie	- promowanie zdrowego stylu życia własną postawą, - kolportaż informacji na temat zdrowego odżywiania, aktywności fizycznej, skutków uzależnień, stresu, zdrowia psychicznego za pośrednictwem strony internetowej szkoły i gazetek, - Pogadanki na temat zasad zdrowego odżywiania i zbilansowanej diety, chorób i innych zagrożeń wywołanych niewłaściwym odżywianiem. - pogadanki na temat zasad higieny, chorób powodowanych zaniedbaniami higienicznymi	-nauczyciele przedmiotu, - wychowawcy klas, - wychowawcy świetlicy, - pedagog, -pedagog specjalny -psycholog - nauczyciele przyrody, -nauczyciele biologii, - - nauczyciele wf -pielęgniarka	
Ekologia, odpowiedzialność za środowisko naturalne.	- wycieczki krajoznawcze i przyrodnicze, - zajęcia w ramach godzin wychowawczych dotyczące klimatu i zagrożeń (wykorzystanie np. platformy edukacyjnej Uniwersytet Dzieci), - filmy edukacyjne podczas zajęć w klasie i świetlicy szkolnej , np. „Ziemia SOS”, - kształtowanie postaw proekologicznych poprzez	-wychowawcy - nauczyciele, - wychowawcy klas, - wychowawcy świetlicy, - pedagog, -pedagog specjalny -psycholog	Cały rok szkolny kwiecień miesiącem ekologi

	dostarczanie informacji za pośrednictwem gazetek, artykułów na stronie szkoły, - segregacja odpadów na terenie szkoły;		
Aktywność ruchowa uczniów. Ukazanie wpływu sportu na zdrowie człowieka. Przedstawienie oferty różnorodnych możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego w szkole i w domu.	- Organizacja i udział uczniów w Dniu Sportu Szkolnego i Zdrowia - Zajęcia z gimnastyki korekcyjnej - udział w imprezach pozaszkolnych i współzawodnictwo międzyszkolne - rozgrywki i turnieje na terenie szkoły	- pedagog, -pedagog specjalny -psycholog -nauczyciele w-f -cała społeczność szkolna, - nauczyciele świetlicy	- cały rok szkolny, -doraźnie w ciągu roku szkolnego,
Kształtowanie stylu życia wolnego od nałogów i używek	- Diagnozowanie czynników ryzyka i czynników chroniących przed sięganiem po substancje psychoaktywne. - Kolportaż materiałów edukacyjnych dla rodziców i uczniów na temat: skutków sięgania po substancje psychoaktywne, występowania nowych substancji psychoaktywnych i środków zastępczych, oraz niebezpieczeństw związanych z ich zażywaniem	- pedagog, -pedagog specjalny -psycholog -wychowawcy	wrzesień cały rok szkolny
Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania	- Zajęcia WDŻ dla uczniów - Pogadanki podczas godzin wychowawczych w klasach IV- VIII	- nauczyciel WDŻ - wychowawcy	- cały rok szkolny,
RELACJE- kształtowanie postaw społecznych: szacunku do drugiego człowieka, odpowiedzialności za siebie i innych, potrzeby pomocy słabszym i potrzebującym, współpracy w budowaniu pozytywnej atmosfery, podejmowania inicjatywy w rozwiązywaniu konfliktów			
Kształtowanie umiejętności komunikacyjnych, w tym zwrócenie uwagi na asertywne wyrażanie własnych potrzeb.	- Zwracanie uwagi na kulturę słowa, interweniowanie w sytuacji używania wulgaryzmów. - Zajęcia prowadzone dla dzieci dwujęzycznych (głównie z Ukrainy), wzbogacające zasób słów i podnoszące poprawność	- pedagog, - pedagog specjalny -psycholog -wychowawcy, -logopeda - cała społeczność szkolna	cały rok szkolny,

	posługiwania się językiem polskim. - Podnoszenie kompetencji komunikacyjnych u dzieci z wadami i zaburzeniami mowy dzięki zajęciom logopedycznym. - Upowszechnianie informacji na temat asertywności jako alternatywy dla agresji i sposobu na komunikowanie własnych potrzeb poprzez gazetki edukacyjne.		
Rozwijanie empatii, wyzwalanie chęci do działania na rzecz innych, rozwijanie umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym	- Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne - Udział w akcjach angażujących uczniów w wolontariat Możliwość udziału w dniach takich jak: - Szkolny Tydzień Życzliwości - Światowy Dzień Autyzmu, - Światowy Dzień Zespołu Downa, - szkolenia dla uczniów (do wyboru): „Uczymy się tolerancji”, „Bądź kumplem, nie dokuczaj”, „Przemocy NIE”, „Idą Święta nie o esemesie lecz o kartce pamiętaj”, - współpraca ze schroniskiem dla zwierząt. - kolportaż informacji dotyczących empatii i różnorodności form pomocy innym za pośrednictwem szkolnej strony internetowej, gazetek ściennych, materiałów - uwrażliwianie na sztukę poprzez udział w wydarzeniach kulturalnych organizowanych na terenie miasta, - wyjścia do teatru, kina, muzeum,	nauczyciele, pedagog, pedagog specjalny psycholog wychowawcy, Samorząd Szkolny	cały rok szkolny, zgodnie z kalendarzem imprez szkolnych

	-wirtualne zwiedzanie muzeów, -udział w uroczystościach patriotycznych i rocznicowych, -kultywowanie świąt i tradycji kultury polskiej np. Święto Zmarłych, Boże Narodzenie, Wielkanoc		
KULTURA- kształtowanie wartości, norm, wzorów zachowań: rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego, w tym dla osiągnięć duchowych i materialnych, wychowanie do wrażliwości na dobro i piękno, kształtowanie potrzeby uczestnictwa w kulturze, patriotyzmu, uczciwości, poszanowanie godności i szacunku do innych osób			
-Kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych, dbałość o język i kulturę wypowiedzania się. - Kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji, -Kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz ich praw. -Kształtowanie poczucia własnej wartości dziecka, podtrzymywanie ciekawości poznawczej, rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości oraz brania odpowiedzialności za swoje decyzje i działania. -kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz	-Udział uczniów w konkursach literackich, recytatorskich, ortograficznych, czytelniczych, lekcje biblioteczne -Zorganizowane wyjścia zespołów klasowych do kina, teatru, muzeum, filharmonii, centrów nauki, domów kultury - Zapoznanie uczniów z sylwetkami patronów szkoły, hymnem szkolnym, sztandarem: -akademie z okazji święta szkoły - Aktywna praca uczniów samorządzie uczniowskim -inicjowanie i prowadzenie akcji charytatywnych -Kształtowanie postaw patriotycznych: apele, sesje poświęcone obchodom świąt, rocznic i wydarzeń historycznych - Realizacja przedmiotu doradztwo zawodowe -Lekcje wychowawcze, -Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających niwelowaniu zachowań agresywnych	pedagog, pedagog specjalny psycholog wychowawcy nauczyciele poloniści/ bibliotekarze, nauczyciele plastyki nauczyciele historii,	zgodnie z planami na bieżąco, przez cały rok szkolny

respektowanie ich praw, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji			
BEZPIECZEŃSTWO- profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych):kształtowanie postawy świadomego(wynikającego ze zdobytej wiedzy o zagrożeniach) unikania sytuacji groźnych dla zdrowia i życia podczas funkcjonowania w świecie rzeczywistym oraz w rzeczywistości wirtualnej			
Wzmacnianie wychowawczej roli rodziny.	-pedagogizacja rodziców poprzez organizację zebrań ogólnoszkolnych, klasowych, spotkań indywidualnych - podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców za pośrednictwem broszur informacyjnych, - udzielanie pomocy psychologiczno- pedagogicznej w postaci konsultacji dla rodziców, konsultacji dla uczniów, kierowanie do zewnętrznych instytucjiwspierających rodzinę z uwzględnieniem potrzeb ucznia i jego sytuacji rodzinnej.	wychowawcy klas, dyrektorzy szkoły, pedagog, pedagog specjalny psycholog pracownicy światlicy,	Cały rok szkolny
Bezpieczne i roztropnekorzystanie z technologii cyfrowych	- zajęcia na temat bezpiecznego korzystania z Internetu, - wizualizacja zasad bezpiecznego korzystania z Internetu, -prelekcje, pogadanki tematyczne, -godziny wychowawcze -spotkanie z policjantem,	nauczyciele przedmiotu, wychowawcy klas, wychowawcy światlicy, pedagog, pedagog specjalny psycholog	
Uczciwość, wrażliwość na prawdę i dobro, odpowiedzialność, obowiązkowość, samodyscyplina.	-comiesięczne analizowanie przez wychowawców stopnia wywiązywania się uczniów ze swoich obowiązków: analiza ocen, frekwencji, punktualności, uwag, osiągnięć i zasług na rzecz szkoły, częściowa ocena zachowania, -konsekwentne przestrzeganie regulaminów szkolnych i klasowych, wyciąganie konsekwencji z ich nieprzestrzegania,	Cały rok szkolny - nauczyciele przedmiotu, wychowawcy klas, wychowawcy światlicy, pedagog, pedagog specjalny psycholog bibliotekarze dyrektor szkoły	

	- uwrażliwianie uczniów na prawdę i dobro podczas realizacji wszystkich obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych;		
Postawy społeczne sprzyjające niwelowaniu zachowań agresywnych i konfliktów uczniowskich (tolerancja, życzliwość, empatia i przyjaźń) oraz samorządność	Program „Razem w klasie” stworzony przez Fundację Szkoła z klasą - wybory Samorządów klasowych, - wybory Samorządu Szkolnego, - realizacja konkursu we współpracy ze Strażą Miejską pt. „Bądź kumplem, nie dokuczaj”, - akcja „Dobre słowo dla każdego”, - poczta walentynkowa - Szkolny Tydzień Życzliwości - kontynuowanie pracy grupy wolontariackiej, - realizacja zadań między innymi (do wyboru): „Uczymy się tolerancji”, „Urodziny Maćka”, „Bądź kumplem, nie dokuczaj”, „Przemocy NIE” - realizacja programów profilaktycznych z Ośrodka Edukacji i profilaktyki - Ogólnopolski projekt edukacyjno-społeczny „Każdy inny-wszyscy równi” - projekty dla szkół z fundacji SOS Wioski Dziecięce - projekt „Młode Głowy. Otwarcie o zdrowiu psychicznym”	nauczyciele przedmiotu, wychowawcy klas, wychowawcy świetlicy, pedagog, psycholog pedagog specjalny	cały rok szkolny

EWALUACJA

Monitoring programu wychowawczo-profilaktycznego prowadzony jest na bieżąco przez dyrektora szkoły, wychowawców klasowych, psychologa szkolnego, pedagoga szkolnego oraz pedagogów specjalnych. Poddawany jest systematycznej ewaluacji i

modyfikowany zgodnie z zaistniałymi sytuacjami, ma charakter otwarty. Ewaluacja programu dokonywana będzie na zakończenie każdego roku szkolnego. Bieżący monitoring i roczna ewaluacja pozwala na określenie mocnych i słabych stron podjętych oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych.

Narzędzia monitorujące: obserwacja zachowań uczniów, aktywności, dyskusje z uczniami i z rodzicami, analiza wytworów uczniów, dokumentów szkolnych, wywiady z nauczycielami i innymi pracownikami szkoły.

Narzędzia ewaluacyjne: informacje udzielane przez nauczycieli, uczniów i rodziców, sprawozdania wychowawców z realizacji planów wychowawczych, informacje zebranych podczas spotkań z rodzicami, informacje dotyczące współpracy z instytucjami wspomagającymi, sprawozdania opiekunów kółek i przewodniczących zespołów, obserwacja i ocena zachowań.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Szkoły Podstawowej nr 13 w Rzeszowie w dniu 27.09.2023.